

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS APSKRITIES VYRIAUSIĄJĄ POLICIJOS KOMISARIATĄ

2020-10-26 Nr. 4D-2020/1-424
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2020 m. kovo 27 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau vadinama ir – Vilniaus AVPK, Vilniaus apskr. VPK) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikiant atsakymų / vilkinant pateikti atsakymus į Pareiškėjo kreipimusis.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

„Pirmąjį skundą (dėl pasinaudojimo mano asmens duomenimis) parašiau 2019.07.09 į Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kaišiadorių raj. policijos komisariatui Algirdo g. 16, Kaišiadorys. Gavau atsakymą 2019.07.19, kad skundas registr. 2019.07.15 Nr. 20-S-31236 ir persiūstas tolimesniam tyrimui į Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto 1-ojo policijos komisariato viršininkei [...]. Iš jos negavau atsakymo. Tai antrą skundą tai pačiai viršininkei [...] parašiau 2020.02.26 ir vėl nėra jokio atsakymo“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. balandžio 2 d. raštu Nr. 4D-2020/1-424/3D-877 kreipėsi į Vilniaus AVPK, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2020 m. balandžio 21 d. Seimo kontrolierius gavo 2020 m. balandžio 16 d. Vilniaus AVPK raštą Nr. 10-S-15858(1.46E-10).

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „[...] Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato [...] Vilniaus miesto pirmajame policijos komisariate (toliau – Vilniaus m. pirmasis PK) 2019-07-18 gautas iš Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kaišiadorių rajono policijos komisariato persiūstas X 2019-07-09 pareiškimas (reg. Nr. 10-G-78775) dėl 2018-12-20 įvykio, kai Vilniuje, Vilniaus m. savivaldybės įmonės (toliau – SĮ) „Susisiekimo paslaugos“ kontrolieriai surašė administracinio nusizengimo protokolą dėl važiavimo transportu be bilieto. Pareiškėjas teigia negalėjęs padaryti šio

administracinio nusižengimo, kadangi nuo 2008 m. atlieka laisvės atėmimo bausmę Pravieniškių pataisos namų atvirojoje kolonijoje. [...]. Susisiekus su SI „Susisiekimo paslaugos“ buvo nustatyta, kad vaizdo įrašai saugomi tik vieną mėnesį, todėl nebuvo galimybės nustatyti asmenį, neteisėtai pasinaudojusį X asmens duomenimis“;

4.2. „2020-03-30 Vilniaus apskr. VPK Vilniaus m. pirmajame PK gautas (reg. Nr. 10-AP-2654) X 2020-03-26 pareiškimas, kuriame jis teigia negavęs atsakymų į anksčiau jo pateiktus prašymus ir prašo nustatyti asmenį, kuris vėl pasinaudojo jo asmens duomenimis. Dėl 2019-09-19 įvykio Vilniaus apskr. VPK Vilniaus pirmajame PK pradėta administracinio nusižengimo teiseną [...]. Patikrinus Policijos dokumentų valdymo sistemoje nustatyta, kad Pareiškėjo minimas 2020-02-26 skundas, į kurį jis negavo atsakymo, Vilniaus apskr. VPK nebuvo gautas. Apie X pareiškimų nagrinėjimo rezultatus jis informuotas 2020-04-16 Vilniaus apskr. VPK Vilniaus m. pirmojo PK raštu Nr. 10-S-15858(1.45E-10).“

5. Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama ir – Policijos departamentas) rašte, kuris Vilniaus AVPK gautas 2018 m. spalio 4 d. (reg. Nr. 10-G-124953), nurodoma:

5.1. „LR ANK [reng. past.: Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas] projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad AN [reng. past.: administraciniai nusižengimai] teiseną iš esmės yra paprasta ir greita. Toks požiūris nulemtas AN suvokimu kaip nesunkių, nesudėtingų teisės pažeidimų, kuriems ištirti neturėtų reikėti neproporcingų nei valstybės, nei privačių asmenų pastangų, jų ištyrimas turėtų būti nebrangus ir greitas. Taigi AN, kai nenustatytas asmuo (išskyrus tuos atvejus, kad AN padaręs asmuo yra žinomas, tačiau dėl kokių nors priežasčių nėra galimybės užbaigti AN bylos teisenos), tyrimas neturi trukti neproporcingai ilgai, tam neturi būti naudojama neproporcingai daug žmogiškųjų ir darbo laiko išteklių. Manytume, kad optimalus AN tyrimo terminas turėtų būti ne ilgesnis nei 20 darbo dienų, kai aktyviai atliekami tyrimo veiksmai (išskyrus atvejus, kai gaunama tyrimui reikšmingų duomenų ir reikia atlikti papildomus procesinius veiksmus veikos aplinkybėms ištirti)“;

5.2. „Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjai (pranešėjai) ir asmenys, pripažinti nukentėjusiais, turi skirtingas teises administraciniame procese, šiems asmenims teikiamos informacijos (atsakymo) turinys apie atliktą tyrimą turėtų skirtis. Siekiant formuoti vienodą informacijos asmenims (pareiškėjams / pranešėjams ir (ar) nukentėjusiesiems) apie atliktą tyrimą teikimo praktiką, rekomenduotina:

1. Asmenims, kurie nebuvo pripažinti nukentėjusiais, teikti informaciją tik apie priimtus procesinius sprendimus (pvz., apie tai, kad pradėta AN bylos teiseną ir pan.) ir atlikto tyrimo rezultatus (pvz., apie tai, kad atlikus išsamų tyrimą, asmuo, traukiamas administracinėn atsakomybėn, nenustatytas ir pan.).

2. Asmenims, pripažintiems nukentėjusiais, be aukščiau paminėtos informacijos, papildomai teikti informaciją apie tai, kad jei per nustatytą dvejų metų nuo AN padarymo dienos terminą asmuo bus nustatytas, apie tai bus pranešta papildomai.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (ANK):

616 straipsnis „Administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimas ne teismo tvarka“ – „[...]“.

4. Administracinių nusižengimų bylos paprastai išnagrinėjamos per dvidešimt darbo dienų [...];

620 straipsnis „Nutarimo kopijos (nuorašo) įteikimas“ – „1. Nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopija (nuorašas) per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos registruotu

paštu išsiunčiama ar išduodama asmeniui, dėl kurio nutarimas priimtas, nukentėjusiajam, o šio kodekso 615 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais – ir institucijai, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą. Jeigu įgaliota institucija nutraukė šio kodekso 592 straipsnio

3 ir 4 dalyse nustatytais atvejais pradėta administracinio nusižengimo teiseną, nutarimo nutraukti administracinio nusižengimo teiseną kopija (nuorašas) išsiunčiama ir prokurorui, surašiusiam nutarimą perduoti turimą medžiagą įgaliotai institucijai administracinio nusižengimo teisei pradėti ir administracinio nusižengimo protokolui surašyti. Šio kodekso 573 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais nutarimų kopijos (nuorašai) siunčiamos elektroninių ryšių priemonėmis.[...].“

Tyrimo išvados

7. Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas kelis kartus raštu kreipėsi į policijos pareigūnus dėl galimai neteisėtai panaudotų jo asmens duomenų, tačiau atsakymo į šiuos kreipimusis jis negavo.

8. ANK 620 straipsnyje nustatyta, kad nutarimo administracinio nusižengimo byloje kopija (nuorašas) per tris darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos registruotu paštu išsiunčiama ar išduodama asmeniui, *dėl kurio nutarimas priimtas ir nukentėjusiajam*. Tai reiškia, kad teisės aktuose nėra tiesiogiai įtvirtinta, jog apie administracinės teisenos eigą ir baigtį turi būti informuojamas apie administracinį nusižengimą pranešęs asmuo (šiuo atveju – Pareiškėjas).

Vis dėlto Policijos departamentas apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų, įskaitant ir Vilniaus AVPK, viršininkams yra nurodęs asmenims, kurie nebuvo pripažinti nukentėjusiais, teikti informaciją apie priimtus procesinius sprendimus (pvz., apie tai, kad pradėta administracinio nusižengimo bylos teiseną ir pan.) ir atlikto tyrimo rezultatus (pvz., apie tai, kad, atlikus išsamų tyrimą, asmuo, traukiamas administracinėn atsakomybėn, nenustatytas ir pan.).

Atkreiptinas dėmesys, kad ši informacija pirmiau nurodytiems asmenims turėtų būti suteikta ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų (šios pažymos 5.1, 6 punktai).

9. Skundo tyrimo metu nustatyta:

9.1. 2019 m. liepos 18 d. iš Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kaišiadorių rajono policijos komisariato Vilniaus AVPK Vilniaus miesto pirmajame policijos komisariate buvo gautas 2019 m. liepos 9 d. Pareiškėjo pareiškimas dėl 2018 m. gruodžio 20 d. įvykio, kai Vilniaus miesto savivaldybės įmonės (toliau vadinama ir – SĮ) „Susisiekimo paslaugos“ kontrolieriai Vilniuje Pareiškėjui surašė administracinio nusižengimo protokolą dėl važavimo transportu be bilieto, nors Pareiškėjas negalėjo padaryti šio administracinio nusižengimo, nes nuo 2008 m. atlieka laisvės atėmimo bausmę Pravieniškių pataisos namuose-atvirojoje kolonijoje.

Policijos pareigūnams susisiekus su SĮ „Susisiekimo paslaugos“ buvo nustatyta, kad vaizdo įrašai saugomi tik vieną mėnesį, todėl nebuvo galimybės nustatyti asmenį, neteisėtai pasinaudojusį Pareiškėjo asmens duomenimis;

9.2. 2020 m. kovo 30 d. Vilniaus AVPK Vilniaus miesto pirmajame policijos komisariate gautas Pareiškėjo 2020 m. kovo 26 d. pareiškimas, kuriame jis teigia negavęs atsakymų į anksčiau jo pateiktus kreipimusis ir prašo nustatyti asmenį, kuris vėl pasinaudojo jo asmens duomenimis. Dėl šio įvykio Vilniaus AVPK Vilniaus miesto pirmajame policijos komisariate pradėta administracinio nusižengimo teiseną;

9.3. apie 2019 m. liepos 9 d. ir 2020 m. kovo 26 d. pareiškimų nagrinėjimo rezultatus Pareiškėjas buvo informuotas Vilniaus AVPK Vilniaus miesto pirmojo policijos komisariato 2020 m. balandžio 16 d. raštu Nr. 10-S-15858(1.45E-10).

10. Šios aplinkybės leidžia teigti, jog Pareiškėjo teiginys, kad jis negavo atsakymų į Vilniaus AVPK pateiktus kreipimusis, nepasitvirtino, tačiau apie 2019 m. liepos 9 d. pareiškimo nagrinėjimo rezultatus Pareiškėjas buvo informuotas nepaisant ANK nustatyto ir Policijos departamento nurodyto dvidešimties darbo dienų termino.

11. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas yra pagrįstas.

Vilniaus AVPK viršininkui rekomenduotina imtis priemonių, kad ateityje nebūtų delsiama asmenims, kurie nebuvo pripažinti nukentėjusiais, pateikti informaciją apie administracinio nusižengimo teisenos eigą ir baigtį, t. y., ji būtų pateikiama per ANK nustatytą ir Policijos departamento nurodytą terminą – dvidešimt darbo dienų.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundą dėl Vilniaus AVPK pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai vilkinant pateikti atsakymus į Pareiškėjo kreipimusis, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

13. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Vilniaus AVPK viršininkui Sauliui Gagui rekomenduotina imtis priemonių, kad ateityje nebūtų delsiama asmenims, kurie nebuvo pripažinti nukentėjusiais, pateikti informaciją apie administracinio nusižengimo teisenos eigą ir baigtį, t. y., ji būtų pateikiama per ANK nustatytą ir Policijos departamento nurodytą terminą – dvidešimt darbo dienų.

14. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas